Europaparlamentet
2024-2029

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

2025/2145(DEC)

5.12.2025

YTTRANDE

från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

till budgetkontrollutskottet

över ansvarsfrihet för genomförandet av Europeiska unionens allmänna budget för budgetåret 2024, avsnitt III – kommissionen
(2025/2145(DEC))

Föredragande av yttrande: Evin Incir

PA_NonLegDec

YTTRANDE

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor uppmanar budgetkontrollutskottet att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt förslag till resolution:

1. Europaparlamentet påminner om att genomförandet av migrations- och asylpakten (*pakten*) är en hörnsten för det nya systemet för migrations- och asylhantering i EU, som kommer att vara tillämpligt i mitten av 2026 i alla medlemsstater. Parlamentet betonar dess höga politiska prioritering för att säkerställa en trovärdig EU-politik på detta område och för att leva upp till de åtaganden som gjorts gentemot medborgarna. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att säkerställa tillräcklig personal för genomförandet av migrations- och asylpakten, däribland lämplig personal för att stödja medlemsstaterna i deras arbete med att genomföra alla aspekter av pakten. Parlamentet betonar att detta bör vara kommissionens enda fokus på asyl- och migrationsområdet, och att mänskliga resurser och arbetstid inte bör slösas bort på okloka översyner av pakten så nära dess ikraftträdande. Parlamentet noterar vikten av konsekvent och effektiv övervakning och verkställighet på området migrations- och asylhantering i alla medlemsstater. Parlamentet understryker att genomförandet av pakten erbjuder en möjlighet att stärka den enhetliga tillämpningen av EU-rätten, bland annat skyldigheter avseende grundläggande rättigheter. Parlamentet betonar att ett framgångsrikt genomförande av pakten inte bara kräver ett rättsligt införlivande utan även praktiskt samarbete med medlemsstaterna om återvändande, gränsförvaltning och återtagandeavtal med tredjeländer.

2. Europaparlamentet påminner om sitt engagemang för principerna om evidensbaserat och transparent beslutsfattande. Parlamentet noterar i detta avseende avsaknaden av konsekvensbedömningar för flera lagstiftningsförslag som inför betydande och systemrelaterade ändringar av EU:s rättsliga ram för migrations- och asylhantering. Parlamentet noterar att EUAA:s faktablad som låg till grund för dess förslag om att skapa en gemensam förteckning över säkra ursprungsländer på unionsnivå inte har offentliggjorts.

3. Europaparlamentet välkomnar den gemensamma genomförandeplanen för migrations- och asylpakten som lades fram den 12 juni 2024. Parlamentet påminner samtidigt kommissionen om parlamentets roll som medlagstiftare i denna process. Parlamentet uppmanar kommissionen att ge parlamentet full tillgång till de nationella genomförandeplanerna, de nationella beredskapsplanerna och medlemsstaternas nationella strategier för att säkerställa en effektiv tillsyn av genomförandeprocessen, och påminner vidare om att kommissionen när den diskuterar frågor som rör genomförandet av pakten med medlemsstaterna i rådet bör – i enlighet med principen om lojalt samarbete – dela relevanta handlingar med parlamentet.

4. Europaparlamentet välkomnar framstegen i utnyttjandet av Amif-medel och medel för Fonden för inre säkerhet, men uttrycker oro över bristen på detaljerade offentliga uppgifter om nationella utgifter och efterlyser inrättandet av en gemensam onlineportal för transparens på EU-nivå för medel för inrikes frågor. Parlamentet är dock bekymrat över att det är svårt att få fram detaljerade och heltäckande uppgifter om utgifter, särskilt vid delad förvaltning av medlemsstaterna, vilket hindrar en sund tillsyn från

budgetmyndighetens sida. Parlamentet välkomnar ökningen av den årliga budgeten för 2025 till gränsförvaltning och till att säkerställa tillräcklig finansiering för det fulla genomförandet av pakten, och uppmuntrar med kraft en fortsatt tillämpning av denna strategi under det kommande året.

5. Europaparlamentet betonar behovet av att säkerställa tillräcklig unionsfinansiering i rätt tid för medlemsstaterna och unionens byråer för att underlätta ett smidigt genomförande av unionsrätten på asyl- och migrationsområdet. Parlamentet uppmanar kommissionen att övervaka och bistå vid snabba framsteg när det gäller de administrativa, operativa och rättsliga åtgärder som krävs av medlemsstaterna och unionens byråer för ett fullständigt genomförande av pakten senast sommaren 2026.

6. Europaparlamentet noterar att antalet irreguljära migranter som anlände till unionen ökade under 2024 jämfört med tidigare år. Parlamentet erkänner kommissionens pågående insatser för att samarbeta med tredjeländer som gränsar till unionen i syfte att råda bot på irreguljär migration vid källan och framgångsrikt integrera lagligen bosatta tredjelandsmedborgare. Parlamentet understryker behovet av noggrann tillsyn och tillbörlig aktsamhet vid tilldelningen av medel till partner som deltar i migrationshantering utanför EU, för att säkerställa överensstämmelse med EU:s standarder, bland annat när det gäller grundläggande rättigheter. Parlamentet uppmanar bestämt kommissionen att öka transparensen och ansvarsskyldigheten när det gäller programplaneringen och genomförandet av unionens medel för inrikes frågor i tredjeländer. Parlamentet efterlyser ett inrättande av en transparent och oberoende mekanism för övervakning av de unionsmedel som anslås för inrikes frågor i tredjeländer på området för mänskliga rättigheter. Parlamentet välkomnar kommissionens insatser för att öka solidariteten och ansvarsfördelningen mellan medlemsstaterna, särskilt när det gäller de medlemsstater som påverkas mest av migrations- och asylutmaningarna. Parlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen att stödja unionens byråer och medlemsstaterna i samordningen av effektiva sök- och räddningsinsatser i Medelhavet och säkerställa att sådana åtgärder genomförs i enlighet med internationell rätt och unionsrätten.

7. Europaparlamentet välkomnar kommissionens pågående övervakning av riktmärken för rättsstaten genom verktygslådan för rättsstatsprincipen, inbegripet den årliga rapporten om rättsstatsprincipen, vars kapitel beskriver enskilda och systemrelaterade frågor avseende rättsstatsprincipen i de olika medlemsstaterna och möjliggör en omfattande analys av situationen och dess utveckling i varje medlemsstat. År 2024 omfattade rapporten för första gången fyra utvidgningsländer. Parlamentet är fortsatt oroat över att den årliga rapporten om rättsstatsprincipen, genom att anta en alltför diplomatisk ton och inte tydligt skilja mellan individuella och systemrelaterade problem, kan riskera att tona ner några av de allvarligaste kränkningarna av rättsstatsprincipen. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att arbeta för ett fullständigt genomförande av parlamentets rekommendationer om inrättande av en EU-mekanism för demokrati, rättsstatlighet och grundläggande rättigheter, i enlighet med parlamentets resolution av den 25 oktober 2016[1], och att se till att bedömningarna av riktmärken för rättsstatsprincipen blir mer exakta och kvalitativa och att de inte bara baseras på

[1] Europaparlamentets resolution av den 25 oktober 2016 med rekommendationer till kommissionen om inrättande av en EU-mekanism för demokrati, rättsstatlighet och grundläggande rättigheter (2015/2254(INL)) (EUT C 215, 19.6.2018, s. 162).

lagstiftningsändringar utan även på konkreta och oberoende bevis på deras praktiska tillämpning. Parlamentet understryker att den verktygslåda som unionen har tillgång till har utökats avsevärt, men att alla institutioner måste tillämpa den på ett sammanhängande och konsekvent sätt för att den ska vara ändamålsenlig. Parlamentet efterlyser en starkare inriktning på att genomföra landsspecifika rekommendationer, med tidsplaner och mätbara riktmärken. Kommissionen uppmanas att redogöra för de möjliga konsekvenserna i händelse av bristande efterlevnad, inbegripet genom att hänvisa till specifika instrument, som bland annat omfattar budgetverktyg och finansieringsvillkor. Parlamentet upprepar sin ståndpunkt att rapporten bör täcka alla värden i artikel 2 i EU-fördraget i deras fulla utsträckning, eftersom de inte kan betraktas var för sig. Parlamentet betonar behovet av att fastställa en europeisk planeringstermin för rättsstatsprincipen, med en tydlig struktur som innefattar fasta delmål och aktiva bidrag från alla EU-institutioner. Parlamentet betonar att denna årliga cykel måste bygga på gedigna, objektiva indikatorer och tydliggöra att överträdelser av rättsstatsprincipen aldrig är obetydliga, och att alla försummelser bör leda till åtgärder motsvarande dem som tillämpas inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

8. Europaparlamentet beklagar kommissionens beslut om att Ungern har uppfyllt det övergripande nödvändiga villkoret i stadgan när det gäller rättsväsendets oberoende, vilket gjorde det möjligt för de ungerska myndigheterna att börja kräva återbetalning på upp till cirka 10,2 miljarder EUR från unionens medel. Parlamentet upprepar att kommissionens beslut är olagligt, vilket hävdas i parlamentets pågående talan mot kommissionen i mål C-225/24. Parlamentet uppmanar kommissionen att strikt upprätthålla principen om villkorlighet och se till att inga EU-medel frigörs om systemrelaterade överträdelser av rättsväsendets oberoende eller rättsstatsprincipen kvarstår.

9. Europaparlamentet är bekymrat över förseningarna i kommissionens förfaranden för att bevilja tillgång till handlingar. Parlamentet påminner kommissionen om att den snabbt måste avhjälpa dessa brister, i linje med parlamentets rekommendationer i dess resolution av den 13 juli 2023[2].

10. Europaparlamentet är djupt oroat över att kommissionen fortfarande inte har föreslagit verkställighetsåtgärder och lagstiftningsmässig uppföljning av parlamentets rekommendationer om användningen av Pegasus och liknande spionprogram. Parlamentet påminner kommissionen om att den måste respektera principen om lojalt samarbete mellan unionens institutioner och fullgöra de skyldigheter som fastställs i ramavtalet och det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning, och utan onödigt dröjsmål lägga fram en handlingsplan för att förhindra missbruk av spionprogram i unionen, med fullt utnyttjande av alla tillgängliga lagstiftningsmedel och andra medel som föreskrivs i fördragen.

[2] Europaparlamentets resolution av den 13 juli 2023 om allmänhetens tillgång till handlingar – årsrapport för åren 2019–2021 (2022/2015(INI)) (EUT C..., 17.7.2024)
https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0295_SV.html

BILAGA: FÖRKLARING OM SYNPUNKTER

Föredraganden förklarar, i enlighet med artikel 8 i bilaga I till arbetsordningen, att hon i sitt yttrande har inkluderat synpunkter i frågor rörande ärendet som hon har mottagit från följande företrädare för intressegrupper som omfattas av tillämpningsområdet för det interinstitutionella avtalet om ett obligatoriskt öppenhetsregister[3] eller företrädare för offentliga myndigheter i tredjeländer, inbegripet deras diplomatiska beskickningar och ambassader, i samband med att yttrandet utarbetades, fram till antagandet i utskottet:

1. Företrädare för intressegrupper som omfattas av tillämpningsområdet för det interinstitutionella avtalet om ett obligatoriskt öppenhetsregister
Transparency International EU / EU Transparency : 501222919-71
2. Företrädare för offentliga myndigheter i tredjeländer, inbegripet deras diplomatiska beskickningar och ambassader
Ingen

Ovanstående förteckning upprättas uteslutande på föredragandens ansvar.

I den mån fysiska personer identifierats med namn, befattning eller båda i förteckningen förklarar föredraganden att de berörda fysiska personerna tillsänts Europaparlamentets meddelande om skydd av personuppgifter nr 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), i vilket villkoren för behandlingen av deras personuppgifter och rättigheterna i samband med denna behandling fastställs.

[3] Interinstitutionellt avtal av den 20 maj 2021 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om ett obligatoriskt öppenhetsregister (EUT L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	3.12.2025
Slutomröstning: resultat	+: 46 –: 25 0: 1
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Giuseppe Antoci, Jaume Asens Llodrà, Pernando Barrena Arza, Nikola Bartůšek, François-Xavier Bellamy, Ioan-Rareş Bogdan, Saskia Bricmont, Jaroslav Bžoch, Damien Carême, Susanna Ceccardi, Caterina Chinnici, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Alessandro Ciriani, Lena Düpont, Marieke Ehlers, Estrella Galán, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Paolo Inselvini, Irena Joveva, Erik Kaliňák, Marina Kaljurand, Mariusz Kamiński, Fabienne Keller, Mary Khan, Alice Kuhnke, Murielle Laurent, Fabrice Leggeri, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Michael McNamara, Ana Catarina Mendes, Verena Mertens, Nadine Morano, Matjaž Nemec, Ana Miguel Pedro, Ilaria Salis, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Petra Steger, Cecilia Strada, Alice Teodorescu Måwe, Tomas Tobé, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Kristian Vigenin, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Isabel Wiseler-Lima, Ewa Zajączkowska-Hernik, Alessandro Zan, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Katarina Barley, Anna Maria Cisint, Markéta Gregorová, Monika Hohlmeier, Nikola Minchev, Javier Moreno Sánchez, Jan-Christoph Oetjen, Leoluca Orlando, Oliver Schenk, Sebastian Tynkkynen, Alexandre Varaut, Maciej Wąsik
Slutomröstning: närvarande ledamöter (art. 216.7 i arbetsordningen)	Stefano Cavedagna, José Cepeda, Pietro Fiocchi, Andrey Kovatchev, Marcos Ros Sempere, Michał Szczerba, Catarina Vieira

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

46	+
PPE	Magdalena Adamowicz, François-Xavier Bellamy, Ioan-Rareş Bogdan, Caterina Chinnici, Lena Düpont, Monika Hohlmeier, Andrey Kovatchev, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Verena Mertens, Ana Miguel Pedro, Oliver Schenk, Michał Szczerba, Alice Teodorescu Måwe, Tomas Tobé, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Irena Joveva, Fabienne Keller, Michael McNamara, Nikola Minchev, Jan-Christoph Oetjen
S&D	Katarina Barley, José Cepeda, Marina Kaljurand, Murielle Laurent, Ana Catarina Mendes, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemec, Marcos Ros Sempere, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Cecilia Strada, Kristian Vigenin, Alessandro Zan
Verts/ALE	Jaume Asens Llodrà, Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Alice Kuhnke, Leoluca Orlando, Catarina Vieira

25	-
ECR	Stefano Cavedagna, Alessandro Ciriani, Pietro Fiocchi, Paolo Inselvini, Mariusz Kamiński, Sebastian Tynkkynen, Maciej Wąsik
ESN	Mary Khan, Milan Uhrík, Ewa Zajączkowska-Hernik
NI	Erik Kaliňák
PfE	Nikola Bartůšek, Jaroslav Bžoch, Susanna Ceccardi, Anna Maria Cisint, Marieke Ehlers, Fabrice Leggeri, Petra Steger, Tom Vandendriessche, Alexandre Varaut
The Left	Giuseppe Antoci, Pernando Barrena Arza, Damien Carême, Estrella Galán, Ilaria Salis

1	0
PPE	Nadine Morano

Teckenförklaring:
+ : Ja-röster
- : Nej-röster
0 : Nedlagda röster